

KPA

Kodeks postępowania
administracyjnego

37. WYDANIE

KPA

Kodeks postępowania administracyjnego

Stan prawny na 14 sierpnia 2023 r.

37. WYDANIE

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2023

Stan prawny na 14 sierpnia 2023 r.

Wydawczyni
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi
i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą
od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8286-815-9
37. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. + 48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego	5
Dział I. Przepisy ogólne	7
Rozdział 1. Zakres obowiązywania	7
Rozdział 2. Zasady ogólne	10
Rozdział 3. Organy wyższego stopnia i organy naczelne	14
Rozdział 4. Właściwość organów	15
Rozdział 5. Wyłączenie pracownika oraz organu	17
Rozdział 6. Strona	20
Rozdział 7. Załatwianie spraw	22
Rozdział 8. Doręczenia	25
Rozdział 9. Wezwania	31
Rozdział 10. Terminy	33
Dział II. Postępowanie	35
Rozdział 1. Wszczęcie postępowania	35
Rozdział 2. Metryki, protokoły i adnotacje	38
Rozdział 3. Udostępnianie akt	40
Rozdział 4. Dowody	41
Rozdział 5. Rozprawa	47
Rozdział 5a. Mediacja	50

Rozdział 6. Zawieszenie postępowania	54
Rozdział 7. Decyzje	56
Rozdział 8. Ugoda	60
Rozdział 8a. Milczące załatwienie sprawy	63
Rozdział 9. Postanowienia	65
Rozdział 10. Odwołania	66
Rozdział 11. Zażalenia	71
Rozdział 12. Wznowienie postępowania	72
Rozdział 13. Uchylenie, zmiana oraz stwierdzenie nieważności decyzji	76
Rozdział 14. Postępowanie uproszczone	79
Dział III. Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych	81
Dział IV. Udział prokuratora	81
Dział IVA. Administracyjne kary pieniężne	83
Dział V. (uchylony)	89
Dział VI. (uchylony)	89
Dział VII. Wydawanie zaświadczeń	90
Dział VIII. Skargi i wnioski	92
Rozdział 1. Postanowienia ogólne	92
Rozdział 2. Skargi	94
Rozdział 3. Wnioski	98
Rozdział 4. Udział prasy i organizacji społecznych	99
Rozdział 5. Przyjmowanie skarg i wniosków	100
Rozdział 6. Nadzór i kontrola	101
Dział VIIIA. Europejska współpraca administracyjna	102
Dział IX. Opłaty i koszty postępowania	104
Dział X. Przepisy końcowe	106
Skorowidz	109

USTAWA

z dnia 14 czerwca 1960 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

(tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 775; zm.: Dz.U. z 2023 r. poz. 803)

KODEKS POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO

UWZGLĘDNIONO ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- **10 listopada 2022 r.** – ustawa z 7 października 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. poz. 2185)
 - **1 stycznia 2023 r.** – ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1855 ze zm.)
 - **25 kwietnia 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 17 kwietnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. poz. 775)
 - **12 maja 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych (Dz.U. poz. 803)
-

Dział I

Przepisy ogólne

Rozdział 1

Zakres obowiązywania

Przedmiotowy i podmiotowy zakres obowiązywania

Art. 1. Kodeks postępowania administracyjnego normuje:

- 1) postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco;
- 2) postępowanie przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1;
- 3) postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2;
- 4) postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń;
- 5) nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu;
- 6) tryb europejskiej współpracy administracyjnej.

Zakres obowiązywania w postępowaniu w sprawie skarg i wniosków

Art. 2. Kodeks postępowania administracyjnego normuje ponadto postępowanie w sprawie skarg i wniosków (Dział VIII) przed organami państwowymi,

organami jednostek samorządu terytorialnego oraz przed organami organizacji społecznych.

Wykonywanie obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych

Art. 2a. § 1. Kodeks postępowania administracyjnego normuje również sposób wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, s. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, w postępowaniach wymienionych w art. 1 i art. 2.

§ 2. Wykonywanie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, odbywa się niezależnie od obowiązków organów administracji publicznej przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego i nie wpływa na tok i wynik postępowania.

§ 3. Wystąpienie z żądaniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wpływa na tok i wynik postępowania.

Wyłączenia spod mocy obowiązującej Kodeksu

Art. 3. § 1. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do:

- 1) postępowania w sprawach karnych skarbowych;
- 2) spraw uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.), z wyjątkiem przepisów działów IV i VIII.

§ 2. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się również do postępowania w sprawach:

1–3) *(uchylone)*

- 4) należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych,

o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 3. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się także do postępowania w sprawach wynikających z:

- 1) nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami państwowymi i innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi,
 - 2) podległości służbowej pracowników organów i jednostek organizacyjnych wymienionych w pkt 1,
- o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 4. Do postępowania w sprawach wymienionych w § 1, 2 i 3 pkt 2 stosuje się jednak przepisy działu VIII.

§ 5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może rozciągnąć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w całości lub w części na postępowania w sprawach wymienionych w § 2.

Immunitet dyplomatyczny i konsularny

Art. 4. Kodeks postępowania administracyjnego nie narusza szczególnych uprawnień wynikających z immunitetu dyplomatycznego i konsularnego oraz umów i zwyczajów międzynarodowych.

Definicje legalne

Art. 5. § 1. Jeżeli przepis prawa powołuje się ogólnie na przepisy o postępowaniu administracyjnym, rozumie się przez to przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2. Ilekroć w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego jest mowa o:

- 1) kodeksie – rozumie się przez to Kodeks postępowania administracyjnego;
- 2) (*uchylony*)
- 3) organach administracji publicznej – rozumie się przez to ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej (zespółonej i niezespółonej), organy jednostek samorządu terytorialnego oraz organy i podmioty wymienione w art. 1 pkt 2;
- 4) ministrach – rozumie się przez to Prezesa i wiceprezesa Rady Ministrów pełniących funkcję ministra kierującego określonym działem administracji rządowej, ministrów kierujących określonym działem administracji rządowej, przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów, kierowników centralnych urzędów administracji rządowej podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów

lub właściwego ministra, a także kierowników innych równorzędnych urzędów państwowych załatwiających sprawy, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 4;

- 5) organizacjach społecznych – rozumie się przez to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne;
- 6) organach jednostek samorządu terytorialnego – rozumie się przez to organy gminy, powiatu, województwa, związków gmin, związków powiatów, wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa oraz kierowników służb, inspekcji i straży działających w imieniu wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa, a ponadto samorządowe kolegia odwoławcze.

Rozdział 2

Zasady ogólne

Zasada praworządności

Art. 6. Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

Zasada prawdy obiektywnej; zasada uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli

Art. 7. W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Zasada rozstrzygania wątpliwości prawnych na korzyść strony

Art. 7a. § 1. Jeżeli przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony, chyba że sprzeciwiają się temu

sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się:

- 1) jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w tym istotne interesy państwa, a w szczególności jego bezpieczeństwa, obronności lub porządku publicznego;
- 2) w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych.

Współdziałanie organów administracji publicznej

Art. 7b. W toku postępowania organy administracji publicznej współdziałają ze sobą w zakresie niezbędnym do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli oraz sprawność postępowania, przy pomocy środków adekwatnych do charakteru, okoliczności i stopnia złożoności sprawy.

Zasada zaufania do władzy publicznej; utrwalone praktyki rozstrzygania spraw

Art. 8. § 1. Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

§ 2. Organy administracji publicznej bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym.

Zasada informowania stron

Art. 9. Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznanomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu

Art. 10. § 1. Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem

decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

§ 2. Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.

§ 3. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalic w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.

Zasada przekonywania

Art. 11. Organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu.

Zasada szybkości i prostoty postępowania

Art. 12. § 1. Organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.

§ 2. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie.

Zasada polubownego rozstrzygania kwestii spornych

Art. 13. § 1. Organy administracji publicznej w sprawach, których charakter na to pozwala, dążą do polubownego rozstrzygania kwestii spornych oraz ustalania praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania w należących do ich właściwości sprawach, w szczególności przez podejmowanie czynności:

- 1) skłaniających strony do zawarcia ugody, w sprawach, w których uczestniczą strony o spornych interesach;
- 2) niezbędnych do przeprowadzenia mediacji.

§ 2. Organy administracji publicznej podejmują wszystkie uzasadnione na danym etapie postępowania czynności umożliwiające przeprowadzenie mediacji lub zawarcie ugody, a w szczególności udzielają wyjaśnień o możliwościach i korzyściach polubownego załatwienia sprawy.